

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

1. ขั้นการเตรียมการ ได้แก่ การศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อกำหนดกรอบความคิดในการวิจัย
2. ขั้นการพัฒนาเครื่องมือ ได้แก่ การสังเคราะห์เนื้อหาจากกรอบแนวคิดเพื่อสร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยและหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยหาความตรงจากการสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรึกษากับกรรมการควบคุมเพื่อปรับปรุงเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์
3. ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่การนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทที่ควรเป็นและบทบาทที่เป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน
4. ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล ได้แก่การนำข้อมูลทั้งหมดมาทำการคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์มาประมวลผลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้ผลการวิจัย
5. ขั้นการสรุปและอภิปรายผล ได้แก่ การสรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลการวิจัยโดยการวิเคราะห์และสรุปเนื้อหาเพื่อนำเสนอเป็นรายงานการวิจัยต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มี 2 ขั้นตอน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จึงมี 2 กลุ่ม ดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบทบาทที่ควรเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ศึกษาพิเศษสังกัดสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครที่มีหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสังกัด กรุงเทพมหานคร ใช้การสุ่มแบบเจาะจง จำนวน 17 คน

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเป็นไปได้ของบทบาทในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีตำแหน่งเป็น ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ และผู้รักษาการในตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 431 คน และครูผู้สอน จำนวน 13,030 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามานะ (เพ็ญแข แสงแก้ว, 2541 : 61 ; อ้างอิงจาก Taro Yamane, 1970. **Statistics an introductory analysis.** p. 886) ดังนี้

$$N = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดกลุ่มประชากร

e แทน ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดได้ ในที่นี้กำหนดให้ เท่ากับ 0.05

ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 597 คน โดยจำแนกตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง จากผู้บริหาร 207 คน จากจำนวน 431 คน และครูผู้สอนจำนวน 390 คน จากจำนวน 13,030 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มี 2 ขั้นตอนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจึงมี 2 ชุด คือ

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียนและผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวข้องกับบทบาทที่ควรเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทที่ควรเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิดกำหนดคำตอบเป็น 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของบุญเรียง ขจรศิลป์ (2533 : 94-95) ปรับปรุงมาจากวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งกำหนดค่าระดับของบทบาทที่ควรเป็นในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นค่าน้ำหนักคะแนน ดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	บทบาทที่ผู้บริหารควรเป็นในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	บทบาทที่ผู้บริหารควรเป็นในระดับมาก
3	หมายถึง	บทบาทที่ผู้บริหารควรเป็นในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	บทบาทที่ผู้บริหารควรเป็นในระดับน้อย
1	หมายถึง	บทบาทที่ผู้บริหารควรเป็นในระดับน้อยที่สุด

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหาร โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างถามเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิดกำหนดคำตอบเป็น 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของบุญเรียง ขจรศิลป์ (2542 : 94-95) ปรับปรุงมาจากวิธีของ ลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งกำหนดค่าระดับของบทบาทที่ควรเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหาร โรงเรียน เป็นค่าน้ำหนักคะแนน ดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	บทบาทที่เป็นไปได้ของผู้บริหารในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	บทบาทที่เป็นไปได้ของผู้บริหารในระดับมาก
3	หมายถึง	บทบาทที่เป็นไปได้ของผู้บริหารในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	บทบาทที่เป็นไปได้ของผู้บริหารในระดับน้อย
1	หมายถึง	บทบาทที่เป็นไปได้ของผู้บริหารในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มี 2 ขั้นตอน ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จึงมี 2 ขั้นตอน โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาบทบาทที่ควรเป็นในการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาดำรง เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรและการสอน และสร้างข้อคำถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และเสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เพื่อปรับปรุงแก้ไขในด้านความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมในการใช้ภาษา ผู้วิจัยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจง โดยพิจารณาเลือกจากเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งตามคุณสมบัติต่อไปนี้

3.1 จบการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการสอน

3.2 จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการสอน มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษามาแล้วอย่างน้อย 10 ปี หรือ มีประสบการณ์ในการสอนมาแล้ว 10 ปี

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 แบบสอบถามเพื่อศึกษาบทบาทที่เป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน มีขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามขั้นตอนที่ 1 มาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median) เพื่อวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range) เพื่อดูการกระจายของข้อมูล และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ มาสร้างข้อคำถาม
2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และเสนอ เพื่อปรับปรุงแก้ไขในด้านความตรงของเนื้อหา และความเหมาะสมในการใช้ภาษา
4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการ 2 ขั้นตอน จึงมีแบบสอบถาม 2 ฉบับ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาบทบาทที่ควรเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครหรือยูธยา ถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ผู้วิจัยติดต่อขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักการศึกษาถึงผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียน โดยนำแบบสอบถามส่งให้กับผู้เชี่ยวชาญที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาบทบาทที่เป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนครหรือยูธยา ถึงผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ผู้วิจัยติดต่อขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักการศึกษากรุงเทพมหานครถึงผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียน โดยนำแบบสอบถามส่งให้กับผู้บริหารโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มี 2 ขั้นตอน ในการวิเคราะห์ข้อมูลจึงต้องทำ 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการศึกษาบทบาทที่ควรเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดเก็บมาได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม ลงรหัสและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือโครคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window Version 12. วิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ ใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 การศึกษาบทบาทที่ควรเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 ของผู้บริหารโรงเรียนวิเคราะห์โดยหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
 (Interquartile range)

โดยมีเกณฑ์การตัดสิน คือ ค่ามัธยฐาน ≥ 3.5 และ ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ≤ 1.50

2. ขั้นตอนการศึกษาความเป็นไปได้ของบทบาทในการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
 ผู้เรียนเป็นสำคัญของผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ใช้สถิติ
 เชิงบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
 นำเสนอไว้ในบทที่ 4 ในรูปของตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 การศึกษาบทบาทที่เป็นไปได้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
 สำคัญของผู้บริหารโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐาน ดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย (Mean : \bar{X})
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)
3. t-test เกณฑ์การตัดสิน $\mu \geq 3.5$